

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek. anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatban és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A hórém és monarchiánk.

(Támlmány szent-pétersvári források után.)

Nem véletlenség, hogy Oroszországban 389 év óta, amióta III-ik Iván lerázta magáról az arany hordák jármait, lett légyen bármely cár vagy cárné, aki a trónra lépett, mindegyik csak az országterület kitégítését tartotta legfőbb feladatának; és dacára az idők folyamán bekövetkezett annyi megannyi tartományok és királyságok meghódításainak, semmi kielégítést, semmi jóllakást, hanem folyton csak szembeszökő tartomány-érvágyat mutatott fel. Még 8 év előtt Oroszország egy nagyrészt *Arménia* és *Besarabiának* annektálta; három év előtt *Közép-Ázsiának* egy kiterjedt területét tette magáévá; körülbelül egy év óta pedig mutatja nyíltan: *mint fogja fel Bulgáriában az ő állását?* . . . De hát ki is adná magát át ama esalékony hitnek, hogy csupán csak a bulgárok fölötti uralom Oroszország étvágyát kielégítene? Ki kétkelne még, hogy Oroszország ha egész Konstantinápolyig hatolt volna is előre: ő még további hódításokra nem vetné ki karmait? . . . Az alapja ezen tüneménynek az, hogy a gölláthok legnagyobbika, a mely eddigelé a történelemben föllépett, az ő súlyát és az ő saját magával való telhetetlenségét még folyton szaporítani iparkodik és ezen vágy, amelyet a mult és a jelen is feltüntet s amely az ő természetének, az ő lényegének is megfelel, részben a cárok ősidőktől fogvásti becsületében is feketik, amely által ők hódításaikban keresik az ő diességüket. Azonban ezen felvilágosítás is csak a baj főalapjára vezet. A nagy birodalom nem talál önmagában kielégülést; nem érhet a nyugalom és béke pontjához — mert az ő állapota tarthatatlan; a cárok nem találnak semmi eszközt helyzetük javítására, azért tehát a messze távolban keresik azt, és ime! az egész oroszországi közvélemény arany gyümölcsöket remél minden új tartomány megszerzésétől. De hát Oroszország nem akar lenni ázsiai birodalom; igazán pedig nem is tartozik Európához; így hát izolálva és bizonyos tekintetben reménytelenül áll fenn. Mert hát, kivéve Törökországot — amely, mintegy jéghegy a tengeren, szemmel láthatólag olvad fel és esik össze — Oroszország az egyetlen állam Európában, amely a saját népe közreműködése nélkül kormányoztatik. Ugyanis az orosz csak *alattvaló* és *adózó*; az ő kívánalmainak kifejezésére és törekvéseire nincsen törvényes képviselete, nincsen ellenőrzése adóinak kiadásaira; nincs befolyása a háboru és béke megállapítására nézve. Hát ezen rossz önmagában még nem is volna oly nagy baj, ha ez megváltoztatható volna. De hát ki bírna azon közhitnek ellentmondani, amely *egy orosz parlamentet az utópiák sorába helyez!* A nagyoroszok, kis-oroszok és fehér-oroszok látszólag egy nagy tömeggé egyesültek, mert számukra ugyanazon irodalmi nyelv dekrétáltatott. De szerencsétlenségükre a nagyobb többség közülük sem olvasni, sem írni nem tud, úgy, hogy ezen köteleke a közös nyelvnek csak *külsőleges* és *lényegtelennek* tűnik fel, holott ezen nemzetiségek *tájszólási ellentétei* egy parlamentben igen is veszélyes módon tűnnének a napfényre! Ha tehát az öt millió lengyelt, a cserkeszeket, tatárokat és letteket stb. nemzetiségeket kizárnák is a parlamentből, ez még akkor is merész kísérlet lenne. Mert az *északi oroszoknak* nincs azonos érdekük a *déli oroszokkal*; s előbből datált történelmök és külön fajuk által különböznek is egymástól; és egy orosz parlament könnyen azon bizonyítékot szolgáltatná, hogy egy ily roppant ország területe *egy pontról* alig, *egy ele* szerint pedig, éppen nem volna kormányozható. De hát, ha létesíthető volna is egy parlament: hol vannak Oroszországban a közegek, hogy egy ellenőrizhető kormányzást keressztil is vihessenek? A magasabb bürokráciában a *cselszövők* és *hizelgők* fenn magasban usznak; a becsületesség, ha egyáltalában az feltalálható valahol, elfeledve a zugokban gugszol. A hazug-

ságnak természetesen meg vannak az ő követői, az ő szövetségesei, az ő hamis tanúi, az ő fényei, az ő látszólagos sikerei. Az alsóbb hivatalnokai kar pedig többnyire korrumpált, lusta és rászokott arra, hogy a maga hasznát keresse. A bürokráciában kellene tehát mindenekelőtt megkezdeni a reformot, mielőtt a parlamentarizmus magasabb *képződésére* mehetnének által. Az abszolutizmus, abban az ő természetes *képződésében*, hogy az ész és ítélőtehetség is oly mértékben van meg nála, mint a hatalom és erőszak: miként ismerné ki magát a magas bürokráciával szemben, a mely-lyel ő legközelebb érintkezik, ellenében azon embereknek, kik szókimondók, avagy ravaszszívűek? Oroszországban az alkotmányra nincs előkészítve a mostani nevezeték, hiányzik az ősök alaptevő előmunkálata. Hiszen nálunk is, ha Mária Terézia reformja nem előzi meg II-ik Józsefet, ez utóbbi a korrall nem tarthatott volna lépést. A fokozatos fejlődések sorozata nélkül, melyek az öreg Frigyes és Bismarckot megelőzték, a mai Poroszország és Németország sem emelkedhetek volna a mai magaslatra. Növeli a kísérlet válságos voltát az, hogy Oroszországban a reformmal gyökeres próbát már tettek s ez nem sikerült! II-ik Sándor 1862-ben a parasztok felszabadítását rendelte el; és mind a justiciában, mind a köz-igazgatásnál a gyökeres reformot is kezdeményezé. De mindezen iparkodás gyümölese oly csekély lett, hogy ugyanazon cár később indítatva érezte magát *őseinek eljárását* fogadni el s ismét a *hódításokhoz* fordult. Az újabb időben pedig az oroszok egyrésze a *panszarizmusban* keresi üdvét, de ez egy *csesze*, melynek tartalma nincs. *Egy saját-lagos szláv kultúra nem is létezik! Oroszország némi kulturája Nyugat-Európától van kölcsönözve; a birodalom csak kiköleszött üdegen műeszközökkel dolgozott.* És hogy az orosz kulturát s az európai államokét összemérhessük: csak össze kell hasonlítaniuk Németországnak és hazánknak ama általánosan becsületes és ideális karaktereit, kik 1848-ban prédikálták a reformot, a szintén ez időben Oroszországban hasonló szerepet játszó *panszaristák* és *nihilisták* működésével.

Gondoljunk még ehhez azon előhaladást is, mely Európában a *vallásos átalakítások* folytán mutatkozik. „A reformáció visszaadta a népeknek a gondolat és tanítás szabadságát, és köteteket kellene összeírunk — mondják a reformátusok — hogy ezen reform vívmányait mind előszámláljuk.” A katolikus egyház pedig ugyanezen reformáció folytán, az ő *főlényének* emelkedése céljából az *összes művészetek előmozdítását* karolta fel. És így alakult aztán át lassanként az *európai civilizált népek religiója* is az újkor finomabb érzelmeihez és észjárásához. De az orosz, vagy inkább *keleti orthodox* egyház még mindig azon egy merevedt stádiumban és már rég elévült mumiaszerű formákban leledzik, amelyeket a *schisma* alkalmával 800 év előtt *ett fel magára*. Azóta semmi tekintetben nem történt rajta *regeneráció*. A *plasztikai művészetek* még mindig grunyjolja, úgy hogy az csak a *byzanti madonnák* és *mozdulatlan szentek* formái utánzására szorítkozik. Jelenen a zenekari eszközökkel élés az ő kultusuknál még mindig ki van zárva. Ők még mindig távol, sőt ellenséges lábón állanak a *modern világ* nézeteivel. Elmondhatjuk tehát bátran, hogy *Oroszországban a reformnak valóban a religiónak megújításából kellene kiindulnia; mert a religió nyújtja a népek kezébe a legbensőbb és legmélyebb nevelési eszközt* . . .

Mai napság pedig *egy ily reformáció* nem is volna lehetséges az egész orosz államépület *átalakítása* nélkül . . .

Az „*orosz állapotok*” tehát minden tekintetben *érzik a reform szükségét, érzik anélkül, hogy annak elejét s végét beláthatnák.*

Mert ők az ő sokféle országaik s embertömegeikkel mintegy *leszögekre* vannak.

S miután hatáiraikon belül előre nem mozdulhatnak; tehát a *szomszédországok kapuin* át akarnak kijutni.

Ezek szerint az orosz birodalom eme *állapotának megismerése* diktálja a szomszédoknak is, hogy minő politikát kövessenek ellenében? . . .

Ezért hát Ausztria-Magyarországnak kevés oka van az „*orosz állapotoktól*” félnie; de igen van oka arra, hogy ezen *külsőleg összetartott kolosszal az összekötést egész előlgy elkerülje, míg ez, kimaradhatlan saját belső görsesei következtében egyszer minden ízében meg fog rázkóztatni.*

Politikus.

A legújabb történelmi módszer.

Midőn Bossuet, a világ lángelméinek egyike, megírta *Discours sur l'histoire universelle* c. remek művét, bizonyára nem is sejtette, hogy lesz valaha egy Bács nevű vármegye, lesz abban egy Szeghegy nevű község s abban egy Jausz János nevű ur, aki a történelmi módszerek dolgában felülmúlhatlannak fog bizonyulni. S bizonyára nem írja vala meg a híres francia férfiú ama korszakalkotó művét, ha azt is tudja, hogy ama későkori szeghegyi ur nem fog hallgatni senkire, hiába beszél neki Magyarország egyik legnagyobb története, Horváth Mihály s hiába nyilatkozik a kortársak egész serege: Jausz urat mindez nem leszen képes ama fixa ideájától eltéríteni, hogy a hegyesi esata 1849-ben nem a hegyesi, hanem a szeghegyi határban vivotott.

És mi kortársak mily törpék vagyunk Jausz urnak Szeghegyen kimagasló alakja mellett; mily botorak ahhoz a tudományhoz képest, mely a szeghegyi kaszinóban forr, s melyet Jausz titkos készülékeivel nagy titokban praeparál, hogy egyszer csak meglepje vele a világot. Oh, igen, Jausz ur a kaszinói habitének körében érlelgeti mélyeséges tudományát, melyet nem azért rejteget, mintha nem volna alkalma nyilvánosságra hozni, hanem, mert, nézete szerint, az roppant mélyeséges, sőt nem is e világból való.

De elvégre a tudományos vívmányoknak is megvan a fátumuk. Jausz ur legújabb történelmi módszerének is köztudomásra kellett jutnia, bár a szerző bizonyára nem akarta még azzal boldogítani a világot. A „Bácska” 10-ik száma tárta fel előttünk a titkos, azt a legújabb történelmi módszert, mely Szeghegyen és pedig Jausz ur elméjében szillemlett, s a mely nem kevesebben kulminál, mint népszavazás által dönteni el a historiai igazságot.

Valóban esodálatos az emberi elmék találékony-sága. Mi lehet nagyobb szerű, mint egyes problémákat, miken czernyi tudós törte már a fejét; egyes tételeket, miken száz és száz éven át gondolkodott az emberiség; most egyszerre a laikus egyének szavazása alá boesztani! S mi lehet Jausz urra, — aki a hegyesi esatát a szeghegyi határban történetek ma már egyedül képzeli, — előnyösebb, minthogy összehívja a jobb sorsra érdemes szeghegyi németeket, hogy velők és általuk döntesse el azt a nagy, azt a fogós kérdést, hol történt a hegyesi esata?

Mint a „Bácska” említett száma írja, febr. hó 5-ike volt a nagy nap, melyen Jausz ur és külfömben érdekes németjei összegyűltek, hogy mint a hegyesi esata egykori szemtanúi, döntsék el az országban eleddig uralkodó historiai felfogással szemben, való-e az, hogy a hegyesi esata nem a szeghegyi határban vivotott?

Es, mint hisszük, a derék szeghegyi németek, ha talán nem is a hagyományos hetes számban, össze-gyűl-vén, eldöntötték a Jausz ur képzetében fennforgó hatalmas problémát, s igazat adtak Jausz urnak minden Horváth Mihályok állításával szemben.

Hasztalan volt tehát minden erőködés, uraim, 48-as honvédek, kik a hegyesi esatát göröngyeit vérökkel áztatták; hasztalan volt minden uraim, historikusok, akik e tárgyval foglalkoztak s talán nyilatkozni is mertek. És te sem alhatol többé sirodban nyugodtan, kosorus történéstünk, Horváth Mihály, mert ime Jausz ur a szeghegyiekkel a szó szoros értelmében leszavazott benneteket.

El van döntve, hogy a hegyesi esata a szeghegyi határban lett viva, Jausz ur legújabb történelmi módszere diadalt aratott. Egy historiai igazság Szeghegyen f. hó 5-én meg lett mentve; Europa nyugodtan alhatik. (d+gy.)

Hírek.

Kulpinban folyó hó 7-én a kulpini választókerület szabadelvű párti választói értekezletre gyűltek össze, hogy a képviselőjelöltre nézve megállapodásra jussanak. Az értekezleten Szabó Péter pirosi hely. hiv. lelkész elnökölt, ott minden a választókerülethez tartozó község képviselve volt és több mint 500 választó jelent meg, kiknek óriási többsége nagy lelkesedéssel képviselő-jelöltül Rohonyi Gyula ujvidéki jöhírű tehetséges ügyvédet kiáltotta ki. A lelkesedés nagy, a jelölt megválasztatása bizonyos.

Kinevezés. A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter Enyedi Károly és Görgey László szabadkai m. kir. államvasuti felügyelőket főfelügyelőkké nevezte ki.

A dalárda, mint értesültünk farsang harmadnapján táncdal egybekötött daleltét rendez. élénk és vig másorozattal melyen a magas művészi színvonalon álló vegyeskar is közreműködik.

Szalón. Kedden este Sándor Béla főispán ur és neje barátságos terében Orsike kisasszony rendezése mellett, fényes estély volt, mely a kitünő vig kedv és élénk táncolási hajlam folytán, reggeli 3 óráig együtt tartotta az elegans társaságot. Főispán ur ó méltósága, neje s a bájós háziasszony páratlan előékenysége s lekötő szívesége az amúgy is kitünő kedvben levő vig társaságra oly gyújtó hatást gyakorolt, hogy az estélyt a legélvezetesebb s fesztelten mulatsággá varázsolta. Egy a pezsgő jó kedv, mint a pezsgő, a fiatalok vértét oly pezsgőbe hozta, hogy az a reggeli órákban sem lankadt s ha az óramutató oly kéréllhetlenül nem rohan folyton előre, ki tudja, hogy a szívélyes marasztalásnak s a háziak részéről történt „már memek” nyilatkozatnak mi lett volna a vége. Egy élvezetes mulatság kitörölhetetlen emléket viték magokkal az ott levők az elegans s mégis kedélyes estély után. Jelen voltak a háziasszonyon kívül az ő társalkodója Villani Babette baronessé, Schmausz Endréné, Szokoláné, Jakobiesiné Széchenyi Boriska és Orsike, Mihályi Bella és Irma, Jakobiesé Karolina, Babics Adel, Fernbach Anna és Angela, Turkovits Vilma, Buday Orsike, Poeskay Ilona, Késmárky Ilona.

Athelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Salacz Béla karánsebesi kir. ügyvést a szabadkai kir. ügyészséghez helyezte át.

A honvédség-köréből. Maurer Emil 3 sz. és dr. Geml Jenő 5-ik számú honvédség-állomány-felügyelői bizottság elnöke a m. kir. honvédség kötelezettségei köréből kérésre kitért, a védőkötelezettség teljesítése után, viselt rendfokozatuk megtartása nélkül, népfelkeltési kötelezettségük mellett, megengedtetett.

A Ferenc-csatorna műmálmom részvénytársaság elnöke egyhangulag Városvy Károly kiáltatott ki 2400 forint honoráriummal.

Az „Ó- és Török-Kanizsai Takarékpénztár Részvénytársaság” az 1887. évi rendes közgyűlést f. évi február hó 22-én délután 2 órakor Ó-Kanizsán az intézet helyiségében fogja megtartani.

Döntvény. A magyar kir. pénzügyi közigazgatási bíróság a következő elvi jelentőségű határozatot hozta. Midőn községi bíróság előtt tárgyalott kisebb polgári perben a községi bíróság ítéletében meg nem nyugvó peres fél a peres ügyet a kir. járásbíróság elé viszi: a kir. járásbíróság felelősségi hatóságnak tekintendő, s a kir. járásbíróság ítélete után helyegilleték nem jár. (Ezzel a határozattal megdöntve lett a m. kir. pénzügyi közig. bíróság határozatainak 1885. évi gyűjtőmennyé 378. sorszáma alatt felvett határozatban kimondott elv.)

O-Becséről írják: A helybeli függetlenségi kör Millassin József ismert tapintatú elnöknek gondviseléséről vezetése alatt szerencsésen a bukás szélére jutott. Eddig ugyanis 265 tagot számlált, most pedig csak 60 taggal alakulhatott meg; azokat is úgy fogdosták össze, hogy a 40 tisztviselő és bizottsági tag kiteljen. Az idegenkedést a kör vagyonának rossz kezelése okozta, mert dacára, hogy az előző 3 év alatt befolyt 700 forint, a zárszámadásnál 12 rozoga szék, egy öles asztal s 60 fűtő kőszék találtatott. Fokozta, az elkeseredést a mult évi orvosválasztás, melynél a vezetők a kör magyar nemzeti szellemű összetartást parancsoló alapszabályai dacára, a vezérferfiak közül 33 a szerbekkel szavazott és segített létesíteni azt a szűzönt, hogy 9000 magyar léleknek nincs magyar orvosa. K. F. K.

A kis-kéri Olvasókör f. hó 8-án bált rendezett. A tiszta jövedelem a könyvtár gyarapítására fordítottat.

Hymen. Felcizdesz Lajos kulai j. telekkönyvvizsgáló, a budapesti kereskedelmi Bank tisztviselője, e hó 16-án esküszik örök hűséget Fábry Irma kisasszonynak a budapesti evang. templomban.

Petrovácon f. hó 21-én az uradalmi vendéglőben bál adatik jótékony célokra.

A bánat szállási lakosok az újonnan kinevezett főkapitány tiszteletére a Birválszky-féle eszardában szerdán este sikerült társasvaesorát rendeztek, melyen részt vettek a banáti polgárokon kívül, Kozsár Zsigmond, Lajosné Jakab stb. Az érkezőket tisztelettel fogadták, s Thursky Jenő tanácsnok bunyevác beszédére bevonnak a lakomára, mely jövedv s lelkesedés dolgában semmi kívánni valót sem agyott maga után.

Eljegyzés. Kinstler Károly kis-kéri tanító f. hó 5-én eljegyezte Zvarinyi Nelli kisasszonyt, néhai Zvarinyi Károly volt új-verbázi tanár kedves leányát.

A népfelkeltés esküje. Lapunk mult számában közöltük a népfelkeltési törvény végrehajtására vonatkozó ismertetést. Érdekesnek tartjuk a népfelkeltés esküjét is közölni, mely így hangzik: Mi ünnepélyesen esküszünk a Mindenható Istenre, hogy Felséges fejedelmünk és urunk első Ferenc József, Isten kegyelméből Ausztria császára, Csehország királya stb. stb. és Magyarország apostoli királya s hazánk szentesített törvényei iránt hűséggel és hódolattal viseltetünk. Esküszünk, hogy Ó Felségének, Ó Felsége vezéreinek s minden egyéb elöljáróinknak is engedelmesskedünk, őket tiszteletben tartjuk és védelmezzük, rendeleteiket és parancsait minden szolgálatban teljesítjük, minden ellenség ellen, bárki legyen is az, vízen és szárazon, éjjel-nappal, itközben, rohamokban, csatákban és bármilyen vállalatokban, szóval mindent, mindenkoron s minden alkalommal, zászlóinkat és lövegeinket semmi esetben el nem hagyjuk, az ellenséggel soha a legkisebb egyetértésbe nem ereszkedünk, s magunkat mindig a hadi törvények szerint és derék népfelkeltők és harcsohokhoz illő módon viseljük s így becsülettel élünk és halunk. Isten minket úgy segíljen. Amen!

Csillagok járása. Az egyes holdváltozások február hóban a következő napokra esnek: Első negyed volt 1-én délelőtt 9 óra 43 perckor; holdtölte volt 8-án délelőtt 11 óra 30 perckor; utolsó negyed 15-én reggel 2 óra 48 perckor; újhold 22-én este 10 óra 56 perckor. Hold a földközélen volt 9-én délután 1 órakor; földtávolban 24-én este 7 órakor. — Nap a halak jegyében lép 18-án délelőtt 11 óra 58 perckor. Bolygók járása a következő: A hó elején Merkúr reggel 7 óra 30 perckor kelt és délután 4 óra 45 perckor nyugodott le. Venus reggel 8 órakor kelt s este 8 órakor nyugodott le. Mars reggel 8 óra 15 perckor kelt és délután 6 óra 10 perckor nyugodott le. Venus és Mars igen közel állanak egymáshoz, ami megfigyelésre érdemes. Jupiter 15 perccel éjjel után kel és délelőtt 10 órakor nyugszik. Szaturnusz délután 2 órakor kel, este 10 órakor delel és reggel 6 órakor lenyugszik.

A kis-kéri férfi-dalgyűlés tánevigalommal egybekötött koncertet rendezett, mely szépen sikerült.

A biztosítottak esőperben érvényesíthető igényeit tekintetében a kir. Kuria a következő érdekes határozatot hozta: Oly esetben, midőn a biztosító intézet alá jutván, az elvállalt életbiztosításokból kifolyó kötelezettségeinek nem felelhet meg, a biztosított a esőt-tömegetől kártérítést követelhet. E címen megilleti őt nem a befizetett díjak teljes összege, hanem a kötvény időszériúti értéke, haesak a esőd kiütése alkalmával fenfor-folytán nagyobb károsodást nem igazol. A kötvény mindenkori értékét pedig a díjtartalék képezi, melynek összege a keresk. törvény 455. §-a értelmében bejelentett elvek szerint, minden ügyletre nézve matematikus uton kiszámítható.

Mozgósítás. Az „Egyetértés”-t értesítik, hogy a Budapesti állomásos 23. gyalogezred, melynek hadkiegészítő parancsnoksága Zomborban van, parancsot kapott arra, hogy a legénység készenlétben legyen február végén vagy március elején Krakkóba való bevonulásra.

Csőkérs feltételei. A kir. Kuria kimondta, hogy per alatt álló követelés alapján, az adós ellen esődöt kérni nem lehet még akkor sem, ha a biztosítási végrehajtás elrendelve és sikertelenül fogamatossá lett, mert a esőtörvény 84. §-a szerint esődnyitást elrendelését csak kellően igazolt követelés alapján lehet kérni.

Meghívó. Az ó-becei ifjuság f. évi február hó 19-én a nagyvendéglő termében, a vöröskereszt-egylet javára táncfuzérkét rendez. A rendező bizottság: Viribál József, elnök. Szredessy Ödön, alelnök. Tatits János, alelnök. Krutielik Dániel, jegyző. Gortva Lázár, pénztárnok. Szonómár Elek, Gerber Nándor, ellenőr. Bizottság: Adler Ferenc, Albrecht Árpád, Baum János, Bárány Béla, Beck Jakab, Bogdanovits Gy., Boronissza Tivadár, Breeska Ferenc, Engelsmann Jakab, Evva József, Fárbas József, dr. Freud Illés, Freund József, Gazl Rezső János, Gerber Károly, Gerstner Ödön, Gombos Béla, Gördösi József, Ifj. Györgyevits Sz., Györy László, Haill Károly, Hevessy Adolf, Hoffmann Frigyes, Jovanovits György, Kaiser Károly, Kirilovits Milan, Kovács Ferenc, Kuszl Béla, Lazkovits Károly, dr. Mikló Ignác, Martinovits Pál, Mrávis Lukács, Nátafalussy Béla, Osvald Antal, Pikker Árpád, Peschitz Jenő, Pekánovits Péter, Rüdiger János, Saághy Ferenc, Soós Gábor, Szabó Sándor, Szűcs János, Seiffert Filipp, Szép Dezső, Sztareszevits Jenő, Terék József, Tripolszky Aladár, Weinberger Ignác, Vissy Károly, Vojnovits Péter, dr. Vlahovszky Iván, Weber Miklós, Zavisits István, Zányi Antal, Zsivkovits Milan, Zsivkovits Mitó, Beléptidj: Személyjegy 1 forint, családjegy 2 forint 50 kr. Kezdeté 8 órakor.

A titeli kaszinó ifju tagjai f. hó 12-én a kaszinói könyvtár javára táncestélyt rendeznek. Elismerésre méltó az ifjuság törekvése, amidőn a mulatság mellett a polg. olvasó-egyesület könyvtárának megalapítását is célul tűzte ki. Ohajtandó, hogy törekvésüket most és a jövőben is teljes siker koronázza. Reméljük, hogy most a vidékről még többen fognak Titellel jönni mulatni, hol a szerb és német hazafias lakosság a magyarral egy testvéri társaságot képez.

Eltűnt. Polyó évi január hó 22-én esti 10—11 óra tájban, egyesek állítása szerint az apatini tégláégető kemencék irányában, egy egyén a Duna folyam közepéről segélyért kiáltott, midőlt azonban neki a szükséges segélyt megadhatták volna, a zabló jég között nyomatlanul eltűnt. Az egyén az éj sötéte miatt látható nem volt és így azt fel nem ismerhették. Ugyanaznap eltűnt Apatinból bizonyos Pratschke Frigyes nevezetű egyén s minthogy azon idő óta magáról mi életjel sem adott, a lehetőség nincs kizárva, hogy azonos az ismeretlen Dunába fullt. Pratschke Frigyes személyleírása a következő: Termete közép, kora 33 éves, arca hosszas, haja szőke, hajusza és körszakála vörös-szőke, szeme kék, orra kissé oldalra hajló; különös ismertető jele: bal térd alatt lövésolt eredő mély sebhely, minek folytán ezen alsó lábászoróvát a jobb lábászoróval. Öltözete: fekete testhez álló teveszűr (camgarn) szövötű ösi kabát, barna-fehér vastag szövötű rövid kabát, kávébarna felhő szálás mellény, fekete eszimbába huzott pantáló, magasszárú eszima, hamuszínű alsó trikó-ing, tarka karton felső ing, különálló gallér s kézelővel, fehér gaty. Újján vörösköves gyűrű, sebében ezüst óra nikkéval. Apatin, 1887. febr. 4. Ribiczey Béla, főszolgabíró.

Meghívó. Az ipartestület létesítése tárgyában a városi háza nagytermében folyó hó 13-án délután fél 3 órakor tartandó gyűlésre, az érdeklét iparosok ezennel meghívhatunk. Nicolies György, rendőr Iső alkaptány, mint iparügyi előadó.

A mélykúti „Polgári Olvasó-egylet” által f. hó 5-én a könyvtár javára rendezett sikerült bálon a cél iránti tekintetből felülfizetések történtek: Kurka Károly plebánus 1 forint, Hermann N. 60 kr, Leich István 60 kr, Donáth Samu 50 kr, Hermann József 30 kr, Drégeli Kálmán 20 kr, Beck Sándor 40 kr, Vicsék Antal (Kis-Szállás) 20 kr, Horváth Pál 10 kr, Kiss János 20 kr. A felülfizetőknek köszönetet mond az egyesület.

Kuláról írják: Az óvoda-bizottság érdeműs elnökje Seliék Mátyásné úraszonyság, midőn e tisztelettel több éven át viselte, arról lemondván, dr. Pump Péterné urnó választatott egyhangulag óvoda-előknővé. Az új előknő az intézet iránti buzgó érdeklődését tanúsítandó f. évi február 5-én a polgári olvasó-egylet helyiségeiben „tombola-játékot” rendeztetett, amely ugyan nem annyira látogatottsága, mint inkább az áldozatkész pártoló tagok részéről felajánlt nyerevény-tárgyak sokasága és válogatottsága, s az óvoda javára jutott 75 forint 55 kr. tiszta jövedelem elég szép eredményt által érdemli meg a méltó figyelmet. — A kulai ipartestület bérhelyiségében f. évi február 5-én tartá dr. Récei Ede ügyvédjelölt a harmadik felolvasást. A szép, szabatos magyar irállal epügy, mint — történelmi reflexiókban is gazdag — korrekt és tudományos nívau-val előadott értekezletében az iparnak állami és közgazdasági szempontokból való jelentősége és fontos missziója kiemelésével, mellet, főleg a céhrendszer, a szabad ipar és engedélyezési rendszerrel emlékeztetett meg, hangsúlyozva emelvényt a szabad iparnak túlyomát, a fejlődés és virágzás alapfeltételét magában hordozó, minden tekintetből elvitázhatatlan előnyeit. Felolvasása élénk tetszéssel találkozott.

Vidéki gazdakörök. Egy vidéki gazda írja a „Nemzet”-nek: A megyei gazdasági egyletek valódi, bár titkos, célja első sorban politikai volt és esakis azután gazdasági. Az 50-es évek vége felé a müveltebb és vagyonosabb gentry megünvén a már egy évtized óta tartó politikai dermedtséget, megyei gazdasági egyleteket kezdet szervezni, hol az ország dolgát megbeszélhették. Az

alkotmány helyreállítása után ez egyletek politikai jelentősége természetesen megszűnt, de a gazdasági tevékenység sem felelt meg a modern mezőgazdaság magasabb kívánalmainak. Ahol az elnökség nem veszi komolyan tiszteletét és ahol főleg az egyletek szakértő és buzgó titkárja nincs, ott az egyleti tevékenység pang. Epp e körülmény indította pár évvel ezelőt az országos gazdasági egyletet arra, hogy vidéki gazdakörök szervezését javasolja a megyei gazd. egyletek decentralizációjával. Ez eszme azonban bár leginkább volna alkalmas arra nézve, hogy a megyei gazd. egyletekbe új életet, új pezsgést vigyen be, esaknem nyomtalanul hangzott el. Tudtukkal esakis Ó-Becsén és Adán alkultak ez idő óta ily gazdakörök. A megyei gazdasági egyletek decentralizációjára igen egészséges eszme. Kétségtelen, hogy míg ez egyrészt a megyei egyletek gazdasági tevékenységét felvillanyozná, addig másrészt, az uri gazdaközönység kivül, a gazdasággal foglalkozók minden rétege az egyleti tevékenységbe bevonatnék. Es ezért esakis sajnálatlan konstataljuk a tényt, hogy a „gazdakörök” esakis szorványosan alakulnak. Ennek oka a már oly sokat hangzotatott indoleucian kivül a megyei gazdasági egyletek vezérelemének ama aggályában is keresendő, hogy ily „gazdakörök” létesülése a megyei gazdasági egyleteket szétrobantná. Ez aggály azonban merőben illuzorius. A „gazdakörök” esupán a vidék gazdaközönségének gyűlhelyei lennének, hol a gazdaságtal dolgait megbeszélhetnék, míg az időszakonkénti kiállítások, eke-gépványok stb. rendezése a központi egyletnek volna fenartva. Természetes, hogy a „gazdakörök” által a gazdasági szellem folyton ébrentartatván, a megyei gazdaközönység minden rétege bevonatnék az egyleti tevékenységbe s a kiállítások és versenyek sikere es ezek kihatása az okszerű mezőgazdaság meghonosítására sokkal könnyebben volna elérhető. (Eddig a „Nemzet” Átvettük azon hozzáadással, hogy Zentán is alakult s virágzik egy gazdakör. Szerk.)

Hirdetményi felhívás. A vízjogi törvény 191. §-a értelmében felhívom mindazon vízű-tulajdonosokat, kik mult évi szeptember hó 15-én 17645. alisp. szám alatt kibocsájtott hirdetményem következtében vízi műveiket igazolni nem tudták, vagy igazolás végett a kitűzött időben nem jelentkeztek, hogy ezen újabb hirdetmény keltétől számított 6 hónap alatt, — azaz folyó évi július 20-ig az engedélyért folyamodjanak, különben jogositványuk elenyészettnek fog tekintetni s vízi műveik föltt a hatóság fog intézkedni. Zomborban, 1887. évi január hó 20-án. Schmausz Endre, Bács-Bodrogh megye alispánja.

Kinevezések. A m. kir. igazságügyi miniszter Radányi Péter bajai kir. járásbírósági aljegyzőt a zombori kir. trvszékhez jegyzővé; Kopp József bajai kir. járásbírósági díjnokot a palánkai kir. járásbírósághoz irnokká nevezte ki.

Irodalom.

A „Magyar Dal-Album” hatodik folyamának negyedik füzeté megjelent, a következő renpkivül érdekes 20 dallam tartalommal: 1. Eltemették a legszébb lányt. 2. Elveszett a lovam cédruhárd érdőben. 3. Enyhülését fájdalmainak esakis az remélheti. 4. Ereszszétek jó révészek. 5. Esik eső az árpa-tarlóra. 6. Este későn, este későn ragyognak a csillagok. 7. Esteledik, haza szállom a madár. 8. Ez a kis lány de esinos. 9. Edes anyámasszony, jön a cigányasszony. 10. Edes hazám fia. 11. Edes-kedves babám, egyetlen tubicám. 12. En elmennek a vásárra félpénzzel. 13. En is megiszom, te is megiszod, ő is megissza. 14. Falu végén sátor áll. 15. Farsang, dudaszó, szánut, vén sánta ló. 16. Fazikat drótoztassák kend asszonyom. 17. Fáj a szívem, elszakadtam tőled. 18. Fáj a szívem, majd meghasad. 19. Fiúk, fiúk, hej be széles a kedvünk. 20. Füllemmel búsan dalol a lombon. — Előfizetéseket még mindig elfogad a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatala Győrött és pedig 1 évre (10 füzetre) 1 forint 80 kr, félévre (5 füzetre) 90 kr. Egy-egy füzet ára 25 kr. A füzetek bérmentve küldetnek.

Előfizetési felhívás az „Eredeti Magyar Daltár” című zenei folyóiratra. Azon körülménytől indítva, hogy eddig még nem jelent meg oly zenei folyóirat, mely tisztán eredeti, más által át nem írt, eddig még nem ismert és sehol még nem jelent új magyar népdalokat tartalmazna, tüzetem ki a célt magammak azon eszme valóstítására, hogy egy ily tartalmu zenei folyóiratot szerkeszszek. Az „Eredeti Magyar Daltár” megjelenik minden hónapban egyszer 8 magyar népdalt tartalmazva, mely népdalok hazánk elismert költőinek költeményeire lesznek írva jobb nevű népdalíróktól, kiket szerencsés voltam vállalatomnak megnyerhetni, valamint azon ifjabb zeneszerzőktől is, kiknek eddig még nem volt alkalmuk műveiket a nagy közönységnek bemutatni. Az „Eredeti Magyar Daltár” más zenei folyóiratoktól azáltal is különbözi fog, hogy nemcsak a zongorakíséretet, hanem a dallamot szöveggel együtt is fogja tartalmazni. A zeneirodalommal foglalkozó ifju nemzedéket tisztelettel felkérem, hogy szellemi pártolásuk által is támogassák eme vállalatom sikerét. Az „Eredeti Magyar Daltár” első száma március 1-én fog megjelenni. Előfizetési ára: egész évre 4 forint, félévre 2 forint, negyedévre 1 forint. Előfizetési pénzek alólírothoz küldendők. Déván, 1887. február hóban. Tisztelettel Hoós János, áll. tan.-képezdei zenetanár, az „Eredeti Magyar Daltár” szerkesztője.

Irodalom. Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában Budapestben megjelent és beküldetett: 1886. XX. t. e. A népfelkeltésről valamint utasítás a népfelkeltésre vonatkozólag a magyar korona országáiban. Magyaróráz jegyzetekkel ellátva.

Új zeneművek. Az „Apollo” zenemű folyóirat a következő tartalommal megjelent: 1. Erney József: „Szép Honka”. Vörösmarty Mihály költeményére nagy melodráma. 2. Goll János: két népdal. 3. Bátor Lajos: orgonaiskola folytatása. 4. A következő férfikarok vezérkönyve: a) Bátor Lajos: „Bücsü”; b) Szőgedi Endre: „Ne néztél volna rám soha”; c) Zimay László: „Szerepade”; d) Seyler Károly: „Gyászkar”; e) Hoppe Rezső: „Közleg a hajnal”; f) Otto Ferenc: „Panasz”. Ajánljuk az „Apollo” zeneműfolyóiratot a zenekedvelő közönységnek, különösen a hazai dalárdák figyelmébe. Előfizetési díj egész évre 6 forint, félévre 3 forint 20 kr, negyedévre 1 forint 75 kr. Előfizetési pénzek legelőszérűben postautalvánnyal küldendők az „Apollo” zeneműfolyóirat szerkesztőségéhez, Budapestben, VI. Lázár-utca 18. sz. a.

Színház.

Hétfőn premier és jutalomjáték volt. Nálunk először került színre Csiky Gergely vígjátéka a „A jó Fülöp”, mint Tiszta Miksa kedvelt színészünk jutalomjátéka. Hanem bizony egy premier, mint a jutalomjáték rosszul ütött be. „A jó Fülöp”-öt nem találtuk valami tulságos jónak, az előadás finansziális eredményét pedig Tiszta nem találta egészen jónak. Értésülésünk szerint szegény Tiszta ráfizetett a mulatságra, pedig hogy e darab színre került az ő érdeme, mert ő szerezte meg az előadhatási jogot és ő fizette az érte járó tantiémet.

A darab meséje elég érdekes téma, de részben túl van hajtva, részben pedig nincs eléggé kimerítve. Goth Máttyás felesperedett bürger lányát, Matildot a dzsentrí családból való Vathayhoz adta nőül s legfőbb óhaja, hogy lánya tegye le a nyárspolgári szokásokat és viselje magát úgy, amint egy igazi dzsentrí felesége, vegyen részt a társas mulatságokban, öltözkéiben üzzön lukszust, legyen egy kissé kacér, de az illendőség határain belül. Matild atyja óhajtatja atyját és férjét a nagyvárosi hóbotból. Elkezd költeni, toalettcijezékre kerülnek, a sok mindenféle egyetben szerepet játszik. Vandai Ottó udvarlását elfogadja, tehát kacérkodik, még pedig sokkal nagyobb mértékben, mint kívánták; utó-jára férje tudta nélkül váltó-adósságokba is keveredik. A jó Fülöp látva, hogy a menyecske mily lejtőre lépett, egyrészt barátja Vathay iránti jóindulatból, de másrészt jegyese lévén az asszony nővéreinek, Klárának, a család becsülete felett öröködni akar, de ez örökösével oly nevéstéges együgyűségeket követ el, hogy a dolgokat még jobban összebonyolítja. Végre az eszmék tisztázódnak, Vathay meggyőződik róla, hogy neje ártatlan; Klára kezét megkapja — nem ugyan a jó Fülöp, hanem barátja Déri Andor, akit felkért, hogy hódítsa részére Klárát, Déri pedig jobbnak látta a csinos lánykát a maga számára hódítani meg.

Az előadás egészen jól ment. Moóri elég ügyefogyott Fülöp volt, Tiszta, mint a felesperedett nyárspolgár, Bérciné Matild szerepében, továbbá Veszpréni (Vathay), Fekete (Vandai), Szapári Janka (Adél) egyaránt jók voltak.

Kedden Solymosi Elek a népszínház kedvelt komikusának vendégfelléptével „Tündérbaj” bohózat adta, szerdán pedig „Lumpaciús vagabundus.”

Mit mondjunk Solymosiról? Solymosi a fővárosi publikum egyik legkedveltebb színésze, ismeri az egész ország, a fővárosi sajtó többnyire elismeréssel szokott róla megemlékezni, csak többnyire, mert ha Solymosi énekel, szerény igényeket is alig tud kielégíteni. Játéka azonban oly rutint és a színpadon való otthonosságot árul el, hogy ritkítja pártját. Alakító képessége nem kifogástalan, mert mindig Solymosira ösmerünk alakjait, szerdán például Lumpaciús Vagabundusban Moóri határozottan szerencsésebben alakított, mint Solymosi, pedig Moóri csak szerény gázsis vidéki színész. A „Tündérbaj”-ban a vendégszereplő művész mellett kiválóak voltak Fekete, mint Vaksó Özséb eszilágás, Tiszta, mint Czikrok Mihály és Póca Menyhért szerepében Havasi. — A Lumpaciús Vagabundusban a három jó madár törlímet-szett kompánia volt. Solymosinak minden jelenetét zajosan megtapsolta a nagyszámu közönség.

Opera Zomborban! Igenis opera Zomborban, még pedig Verdi Trobadourja fog előadni meg erősített zenekarral. Az opera, melyből a próbák már szorgalmasan folynak, Berkynek a színház jeles karu-esterének jutalomjátékául adatik. E ritka művelőzetre felhívjuk a nagy közönség figyelmét.

Egyházdéknökségi ülés.

Szerdán február 9-én.

Valter Nándor főkapitányi elnöke alatt elintézték a következő tárgysorozatot.

Az iskolaszék megkeresése Gottlieb Márton és Thurszky Jenő leköszönése folytán üresedésbe jött két iskolaszéki tag betöltése iránt. Több oldalú megjegyzések után, Fejér Gyula a püspökkari rendelet 12. §-a alapján kimutatja, hogy a minapi választásnál legtöbb szavazatot nyert két tag behívását javasolja a világos analogia. A tulajdon nagy többség értesülvén, hogy dr. Margalits Ede és Zsulyevits Ernő a két behívandó tag, örömmel üdvözlő és elfogadja e nézetet már azért is, mert mind a kettő szakfőúr, akikkel csak nyerhet a népoktatás ügye.

Választmányi jelentés, a zárdanének lakásának és a leányiskolai helyiségeknek beburkolását illetőleg az asztalos munkálatok teljesítése iránt megtartott árlejtés eredménye tárgyában. Az eredmény helyeslő tudomásul vétetik s általános feltűnést kelt, hogy míg eredetileg a padokat 11 ftt 80 kr-nál alább egyik asztalos sem vállalta, most pedig már 8 ftt 80 kr-nal nyújtott be ajánlat Schwartzt és Müller részéről, amely aztán el is fogadtatott.

A es. kir. 23. ezredparancsnokságnak megkeresése a helybeli elemi iskola helyiségeinek, általános mozgósítás esztére kórháznak és mily feltételek alatt leendő átengedése tárgyában. Több oldalú fölszólalás után, határozatba megy, hogy tekintettel a beltéri iskolás gyermekek nagy számára, — 832 gyermek jár elemi, több 300-nál az iparos iskolába — a hitközség ezen különben is egyetemen viselendő humanus terhet csak akkor lesz hajlandó magára venni, ha az összes iskolák bezárása fogna elrendelteni; eladdig nagyobb kárt vállalna a humanizmus az átadással, mint a kérelem megtagadásával.

Kérvénye Prokopp György és Meicen Alajosné mint néhai Ulrich Vencel egyedüli örökösének, az elemi fieskolánál hátralékos 7191 ftt 50 kr. követelés és késedelmi kamatok kiutalványozása iránt. 4000 ftt kiutalványozatik, a netán tovább is járó összeg iránt csak a föllívizsgálati iratok beérkezése után fog határozat hozni; a késedelmi kamatkövetelés nem vétetik figyelembe azért, mert a munka nem készült el a kikötött határidőre és így a vállalkozóktól viszont bánatpénz volna követelhető.

Vác, 1887. február 7-én.

Tisztelt szerkesztő ur!

Amint „Bácska” c. becses lapjából látom, az 1849. jul. 14-én diesőségesen vívott hegyesi csata

emlékének felállítására alkalmas bizonyos véleményeltérés és versengés jött létre, amelybe az én nevem is bele lett szöve.

Emek folytán fáradságot vettem magamnak s akkori naplóm jegyzeteinek arra vonatkozó részeit leírtam s ide mellékelve küldöm meg becses lapjában leendő közléstét végett, azon reményben, hogy annak adatai némileg képesek fognak lenni a vitás kérdések és feltevések kellő megvilágosításához hozzájárulni s az illetőket egy közös megállapodásra vezetni.*

Magamat ajánlván stb.

Kovács Ernő,
a régi országos fejedelmek
igazgatója,
1848-as honvéd őrnagy.

A torzsa-ó-kéri vízlevezetési társulat választmányi gyűlése.

Ezen választmányi gyűlés összehívása és a tett intézkedések szükségességeinek mutatkoztak leginkább azért, mert az eddig ásott vizárkok a vizek levezetésére részint hiányosoknak, részint elégteleneknek bizonyultak. Az ó-verbász-kis-kéri határon már is ismét 100 holdnyi, a torzsaí határon 50 holdnyi, a kucurai határon 150 holdnyi terület áll víz alatt. Oka emek leginkább abban keresendő, hogy a kis-kéri legelőn átvonuló vizárkok 300 méternyi és az ó-kéri határon soóve felé a vasúti hidig vezető árkok 200 méternyi hosszúságban nem elég mély. Különb is, nem fordítottat a kellő gond ezen árkok épségében tartására. Mert egyrésztől panaszoltatik, hogy a kis-kéri legelőn átvonuló árkok a telénesorda által rongáltatott meg, másrésztől panaszoltatik, hogy az — a barában Ó-Kér felé vezető árkok — „nem érdekelték” által is, különösen soóvei lakosok és némileg a futtuki uradalom által is levezető árkoknak használtatik, ami pedig meg nem engedhető mindaddig, míg az illetők mint érdekelték nem esatlakoznak a társulathoz.

A választmányi gyűlés azért mindezen bajokon segíteni akarván, a következő határozatot hozta:

1. A rétmester utasítatni fog, hogy az árkokhálózatot mihamarabb vizsgálja meg, kútsa a hátrányok, akadályok, bajok okait és forrásait, készítsen költségvetést és terjessze azt be a társulati elnökhöz, mire az elnök azután a szükségességeknak mutatkozó intézkedéseket a lehető legrövidebb idő alatt meg fogja tenni.

2. Miután egyrészt az érdekelték sorába olyanok vétettek föl, illetőleg fizetésre köteleztettek, akiknek földjeiről egyáltalában le nem vezethető a víz és miután másrésztől kihagyttak az érdekelték sorából olyanok, akiknek földjeikről a víz levezetett: egy bizottság küldetik ki, mely a rétmester hozzájárulásával minden egyes községben az illető községek érdekelteivel egyetértőleg, ugy a valóban érdekelték névsorát, mint a fizetési arányt meg fogja állapítani.

3. Egyes kucurai lakosok azon panasza, hogy az ásott vizárkok által, földjeikhez vezető útjuk egészen elzárattott, a mihamarabb tartandó közgyűlés elé fog terjesztetni, mert e bajon csak egy 600 [öhnyi területnek kiséjtitása által volna segíthető.

4. A futtuki uradalom, ugyszintén azon soóvei lakosok, akik a földjeiken álló belvizeket eddig a társulat vizárkaiba vezették le anélkül, hogy erre jogosítva lehettek volna, az elnökség által föl fognak szöllítatni, hogy mint érdekelték esatlakozzanak a vízlevezetési társulathoz, és vállalják el a rájuk is kivetendő fizetés-arányt, mert különben az illetékes hatóságoknál panasz fog emeltetni ellenük.

5. Kérdés tétetvén az iránt, vajjon azon 550 forintnyi összeg, mely 1885-ben Kis-Kér és Ó-Verbász községek részéről vízlevezetési célokra befizettetett, egészen fordítottat-e vízlevezetési célokra, vagy maradt-e még azon összegből valami, ami a társulat mostani pénztárának átadandó volna: az elnök azon fölvilágosítást nyújtja, hogy az alispán az ő nagysága az alapszabályok leérkeztek a vízlevezetésre vonatkozó összes iratokkal s így a számadásokat is át fogja adni.

Ime ezek a torzsa-ó-kéri vízlevezetési társulat f. hó 3-ikán Kucurán tartott választmányi gyűlésének tett intézkedései. Nem hagyhatjuk említés nélkül egyrésztől azt, hogy nagyon fűdővő volna, ha a többi alsó-bácskai vízlevezetési társulatokkal egy bizonyos érintkezésben maradhánánk, ha csak annyiban is, hogy az ezen társulatoknál tett, vagy teendő minden fontosabb intézkedésekről értesítettünk; másrésztől azt, amire még minden kínálkozó alkalommal rámutattam és amire most is rámutatni akarok, t. i. hogy a kis-sztpár-újvidéki öntöző esatorna valóságos átka a mi vidékünknek, mert oly magasan fekszik, hogy a nagy belvizek — kegyes engedélyezés mellett — levezethetők ugyan, de a kisebb belvizeket a esatorna maga okozza.

Koch József.

Bajmok, 1887. február 7-én.

Bajmokon f. hó 5-én az „Olvasókör” és „Népkör” egy létesítendő kiséledővő intézet alapjává igen sikerült tancmulatságot rendezett. A mulatságnak, melyen a legfesztelebb jókedv uralkodott mindvégig, csak az első hajnali nap sugar vetett véget. Láttuk itt képviselve a falusi intelligenciának szín-javát, nemkülönben a polgári és az iparos osztályt. Hogy ezen tánevigalom várokozása felül oly fényesen sikerült, ezt egyedül és csak Rédei Lajos községi jegyzőnek érdemű lehet betudni; mert az ő fáradozásának köszönhető azon válaszfal lefontatása, mely községünkben az uri osztály és a polgári osztály közt fenállt és hogy ezen válaszfal nemcsak lefontatott, de helyébe a legszebb egyetértés lépett, mely a tegnapi estélyen oly élénken nyilvánult, szintén az ő, pihenést nem ismerő tevékenységének köszönhető. Ugy látszik, hogy a vallás, nemzetiség és társadalmi osztályok közti visszasságok megszüntetését és egymáshoz való közeledését tűzte ki magának célul. Legalább erre enged következtetni, községünkben jegyzővé történt megválasztatása után, azon elismerést érdemlő első tette, midőn az Olvasókörnek — melynek tagjai kevés kivétellel esupa izraeliták voltak — elnökül megválasztatván, ezen állást elfogadta, a kör tagjai közé sok keresztényt bevonván, a községünkben napról-napra diva-

* Lapunk e nagy esű cikket legközelebb hozni fogja. Szerk.

tosabbá válni kezdett antiszemitizmust ha nem is szüntette meg. — mert a konkolyt a buzából teljesen kiirtani nem lehet, — de elérte, hogy a két vallásbeliek közt a bizalom újra helyre állt. Es mégis az izraeliták a helyett, hogy köszönetet szavazának neki az érdemükben tett fáradozásáért, ellene agítálnak, őt a nemes cél elérésében akadályozzák. Tisztelet a kivételnek. Alakult ugyanis ez alkalommal az izraeliták kebelében egy banda, mely bandának tagjai irányelvűl tűzték ki maguknak a tegnapi napra rendezett jötekevényűl táncestély fényes megbuktatását. Ép oly szép a cél, melyet elérni óhajtottak, mint az eszme, melyért küzdöttek, csak hogy nem nemes gondolkozású emberhez illő. Mert nem az ő hibájuk, hogy célba vett tervük megbukott, hiszen a jó szándék meg volt a banda minden egyes tagjában a táncestély által kitűzött nemes cél elérésének megátalásában, hanem az, hogy létszámuk esékély lévén, kevés pártolói akadtak. De ha ez nem is tudható be hibájuknak, azon körülmény, hogy hűsorsosaikat arra bírták, hogy a táncestélyen jelen nem léttelkül tündököljenek, mely fáradozásukat fényes siker koronázta, mert körülbelül 30 meghívott izraelita család közül csak 4 férfi személy jött el a bálba nem részt venni, hanem csak magát körülhúzni; ezt már nem hibának, hanem a táncestély által kitűzött nemes cél lealacsonyításának nevezem, mert magánbösszűjok a kitűzött nemes cél fölé helyezték. Pedig a mi izraelitáinkról eddig mindig úgy voltam meggyőződve, hogy azok minden szép és nemesért felkesedni tudnak, de ily körülmények közt kell, hogy a meggyőződés csak fölfevéssé változzék. Azon sem lehet esodálkozni ily viszonyok közt, hogy az antiszemitizmus, a helyett, hogy elfojtatnék, uralkodni fog és ezt maguk a szemiták idézik elő, az általuk felállított kaszt-rendszer által és azon macacságuk által, melynél fogva a néphe beolvadni nem akarnak.

A mulatság szépen és vígan folyt le és a mulatságnak szándékba vett megbuktatását bőven kárpótolták a következő felülfizetések: Rédei Lajos asztaltársasága 9 ftt, Rédei Lajos 4 ftt, Tiborfi Kálmán 3 ftt, Scheidler János 3 ftt, Matkovits Bertalan 2 ftt, Herzeg József 2 ftt, Milassin Dezső 1 ftt, Mándity Alba 1 ftt, Fiedler Géza 1 ftt, Beck Mór 1 ftt, Hajnal Mihály 1 ftt, Schossberger Simon 1 ftt, Beck Sándor 1 ftt, Muzsik István 1 ftt, Veréb Antal 1 ftt, Keesenovits Elek 1 ftt, Markstein Salamon 1 ftt, Fehér Pál 1 ftt, Tillinger Ferenc (Zombor) 1 ftt, Moldvay József 50 kr, Birosevits Jenő 50 kr, Ivánkovits György 50 kr, Schubezki György 50 kr, Kungl Máttyás 50 kr, Rieckert István ifj. 50 kr, Volf Antal 50 kr, Horovitz Náthán 50 kr, Görbe István 50 kr, Rettig György 50 kr, Beslity József 50 kr, Szakács Máttyás 50 kr, Pfeifer Pál 50 kr, Hauszka János 50 kr, Lichtneckert József 50 kr, Bacsits Mihály 20 kr. r. l.

JUSZUF.

Keleti rege.

Hol volt, hol nem volt, az operenciás tengeren is jóval túl, valahol boldog Arábiában volt egy szegény, de nagyon szegény ember, akit Juszufnak hívtak s mivel oly mód nélkül szegény volt, hogy a templom egere Dárius volt hozzá képest, hát a szegény Juszufnak neveztek.

E mellett boldognak is tartották egy kiesikét, amit szinte fölösleges volna mondanom, ha ismernek boldog Arábiát, mert az odaváló divat szerint csak a gazdagok szoktak okosak lenni. Hja! ahány ház amyi szokás.

A dologtól úgy félt mint a sátán a szentelt víztől, de nem is tett a világon semmit, de éppen semmit, sőt majdnem oly keveset mint a „Bácsmezei kör” tisztviselői a kör érdekében.

Szegény Juszuf különben nagyon rüstelt szegény mivoltát és folyton eszt rajta, hogy mily módon javíthatna a sorsán, de csak nem tudott rájönni. Megmaradt földhözragadt szegénynek, bár magasra törő lélek lakott benne.

Szépekért vágyai soh' sem nyugodtak el, folyton háborogtak mint a vilharkorbácsolta tenger s kikitörték ilyenformán:

— Szeretnék gazdag lenni mint Rotschild zsidó, hogy élhetnék gondtalanul, munka nélkül és mégis meg-sívegehénék még azok is, akik most el se fogadnák köszönetemet ha t. i. köszönnék nekik.

— Szeretnék hatalmas lenni mint a padisah, hogy gúnyosan nézhetném le azokat, akik most se látnának meg ha az orruk elé állnék...

— Szeretnék böles lenni mint volt Salamon király, had nevetnék a világ együgyűségén, aki most az enyém-nemetne ha sokkal kisebb nem volnék senhogy ismerhetne.

Szeretnék szép lenni mint... kiesoda no? had boldodulna utánam az a sok lány, akik most még szóba sem állnának velem ha t. i. adnék rá alkalmat.

Szeretnék... csak Jehova és az ő prófétája a megmondhatója mi minden nem szeretett volna a jámbor Juszuf lenni, de csak egyik sem akart teljesülni.

E fölötti keserűségében oppozitíóba jutott nemesak egész boldog Arábiával, hanem magával Alah-val és az ő prófétájával, aprehendálván rájuk szörnyen, különösen Alahra a miért ilyen apró embernek teremtette; mikor semmi megerőltetésbe nem került volna küllömbbé teremtteni.

A desperaciának eme pillanataiban neki ment a határnak, nyakába véve az egész vidéket szórakozottan kóborolt hegyen völgyön, kegyetlenül vadgolsa le az utjába eső kőre meg virágfejeket és fagyalvakat sátabotjával. Ezeken töltötte boszuját, ha már másan nem lehetett.

Igy vándoroltában kiért a tenger partjára, melynek szép sáma tikre olyan hívólag beszélt feléje, hogy kedve kerekedett belé ugrani, szerencsére idejekorán eszébe jutott annak nem egészséges mivolta.

Inkább lebeveredett a parti füzes alá, haragosan fúva cigarettájá füstjét a tolakodó szünnyogok felé. Lám még ezek is tudják, hogy olyan senki ember vagyok, akivel lehet packázni! Söhajtott keserűen.

Hajh régi idők! szép idők! a mikor még az ilyen magamforma nyavalyas legényekből, megfelelő a király-leány bíráshoz kötött föltételnek, királyok; hanuppókéből, ha lábukra illett, pedig rá illett a kis aranypapucs, királynék lettek!...

Fölötte a fűzfák olyan fűresán susogtak, erősen odavigyázott, de nem bírta őket megérteni. Csak nem tesznek egymás közt gúnyos megjegyzéseket? kérdezte

magában. Nem lehet, sokkal melankolikusabban esővél-ják a fejüket. Bizonyosan sajnálnak engem!...

De mi jussom sajnál engem még a fűzfa is? kiáltja epésen, fölgyorva fekvő helyzetéből és majdnem újra hanyatvágta magát bámultában, két sohasem látott, de szép, gyönyörű szép nő állt előtte.

Az egyik vaskos, tenyeres-talpas mindennapi alak, szép, de inkább olyan érzéki szép s ajkán szűnni nem akaró gunyosoly játszott. A másik!... vonásaik bár hasonlítottak egymáshoz, mégis ég és föld a különbség. Olyan légszerű, olyan földöntúli tünemény. Pillantásának nyomában nefelejts kél és csillag terem mondanák a poéták. A szépség, a báj, a kellem megtestesedve, de arca olyan halvány, olyan átlátszó fehér volt mint azoké kik napról-napra fogynak, míg végre egészen elfogynak.

Bágyadtan támaszkodott életerős dacos természetűnek látszó társára.

„Hatalmas akarsz lenni?” mondá olyan hangon, mely hasonlított az elhaló fuvolahanghoz. „Ime egy sip, ha belé fűsz egész légió várja parancsodat.”

Juszuf mohón kapott utána, mindjárt meg akarta próbálni, de bármint erőlködött nem birt belőle hangot adni.

Igyekvéseiből gunyos kacaj riasztotta föl. A főntisztelt vaskos alakból származott. Régen volt mikor az hangot adott, mondá, „nagyon be van rozsdásodva, örökre elvesztette hangját.”

Gazdag akarsz lenni? szolt közbe a légi alak. Ime egy ij, ha kilövöd vesszeje rejtett kincs fölé esik.

„Ura az előbbi gunykacaj. Ez se sokat segít rajtad, mert manapság Wertheim kasszába rejtik a kincset, azt is papír alakjában, ott hiába találád meg mert a kezredre koppintának. — (Ne tessék a szabadkai esetre gondolni mert mint mondom ez boldog Arábiában történt.) Ne hallgass erre az én szegény társamra, igaz megvolna benne a jóakarát, megkínálta ő még sok egyébbel, hiába nincs már ereje, hogy segíthessen. Az előtt nagy és hatalmas volt, ő uralkodott az egész világon, akkor én még kicsiny és gyöngye voltam. De amint én nőni, erősödni kezdtem ő elkezdett fogyni és gyöngyülni. Most én vagyok a hatalmas ő a végét járja. Hisz láthatod alig áll a lábán, félig már a sírban van. Sorvadásban szenved, nincs számára orvosság.”

Szegény Juszuf egészen bele kábult a látottakba és hallottakba, alig tudta elrebegni a kérdést: „De hát kik vagytok ti tulajdonképen?”

„Én vagyok a próza, a valóság,” mondá az erőteljes alak, társam a poézis az ábránd. Ha boldogulni akarsz fogadd meg az én tanácsomat: Dolgozz és túrj. Uhm ezt magam is tudtam volna, felelt Juszuf, nem ér semmit.

Szeretnék... stb.
Mai napig szegényen és nem sokra beestülve él Juszuf boldog Arábiában, ha meg nem halt.

Zsubori József.

Elült a fomboló szél...

Elült a tomboló szél,
Virág, fű alszanak;
A zöld ligetbe' minden
Oly néma, hallgatag.

Egyszerre ezt a csöndet
Mi zaj hasítja át?
— Egy árva fülmilének
Halld bánatos dalát!

Vesztett párját siratja
Ez árva csalogány...
S ah! oly merengve, fájón
Hallgat rá a magány.

Minden részvételt hallgat,
Ha ő így kesereg;
— S ah! szívem panaszát nem
Hallgatja senki meg...

Szabacska Gyula.

Naptár.

Február.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
11 Pént.	Dezsér p.	Euphrosin.	30 Basit G.
12 Szom.	Eulália	Lidia	31 Cyrus s. J.
13 Vas	B I Eduárd	B I Sexag.	1 D O Feb. S.
14 Hétfő	Kallist., Bál.	Bálint	2 Gy. sz. B. A
15 Kedd	Faust. Jov.	Faust. Jov.	3 Simon

Felelős szerkesztő: Dr MOLNAR ISTVAN LAJOS
La. tulajdonos és kiadó: BITTERMANN NANDOR.

NYILTTÉR.*)

Nyilatkozat.

Alulírottak mint Konyovits Koszta ur megbízottai, a közte és Gergurov Jásó helybeli kereskedő közt felmerült becsületbeli ügyben eljárván; miután Gergurov Jásó ezen ügy tisztába hozatala alkalmával, nemcsak hogy lovagiasan el nem járult — sőt ezt a helybeli kapitányi hivatalnál be is jelentette; — részünkről ezen ügyet befejeztek tekintjük.

Miről ezen nyilatkozatot felünk, Konyovits Koszta ur kérelmére kiállítottuk.

Zomborban, 1887. február 10-én.

Eremités Bogolyub.

Zákó Milán.

A fenti nyilatkozat alapján Gergurov Jásót rágal-mazó és gyávanak nyilvánítottam.

K. m. f.

Konyovits Koszta.

* E rovattal közöltekéért nem vállal felelőséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

773. szám.
kig. 1887.

Pályázati hirdetmény.

Hódságh községben rendszeresítve levő al-jegyzői állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Az aljegyző javadalmazása: oszt. értékű 400 frt évi fizetés.

A választás folyó évi február hó 24-én dél-előtt 9 órakor fog Hódságh község képviselő tes-tülete által megejteni.

A pályázók felhivatnak, hogy a jegyzői szi-gorlat sikeres letételét igazoló bizonylattal felsze-relt kérvényeiket február hó 22-ig nálam nyujt-sák be.

Hódságh, 1887. évi február hó 3-án.

Vissy József,

főszolgabíró.

3—2

Borkereskedés.

Van szerencsém a tisztelt kö-zönségnek tudomására hozni, hogy Zomborban a Basa-utcában saját há-zamban (ezelőtt Markovits-féle ház)

bor- és pálinkakereskedést

nyitottam. Legjobb minőségű és mérsékelt áru boromat és palinká-mat mindenki figyelmébe ajánlom.

Ugy a helybeli mint a vidéki megrendeléseknek a legpontosabban teszek eleget.

Szabácsy Mihaly,

vendéglős.

6—3

146. sz.

kv. 1886

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai kir. járásbírósnak 1606/p. 1886. számú végzése által a tovarisovai I-ső önszegélyző egylet végrehajtató javára Haba István, Prótius Tanasztia és Sartyánszki Igánc tovarisovai lakosok ellen 105 frt tőke, ennek 1884. évi november hó 30. napjától számított 8% ka-matai és eddig összesen 73 frt 77 kr. perköltség köve-telés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmá-val bíróság lefoglalt és 1540 frt 07 kr-ra becsült lo-vak, kocsik, kender, széna gabona és borokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3699/1886. sz. kiküldést ren-delő végzés folytán a helyszínén, vagyis Tovarisován alperes-k lakásán leendő eszközzésére 1887. évi február hó 15-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérők becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1887. évi február hó 3. napján.

Haba István,

kir. bir. végrehajtó.

145. szám.

1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai kir. járásbírósnak 1607/p. 1886. számú elrendelő és kiküldött végzése által a tovarisovai I-ső önszegélyző egylet végrehajtató javára Basits Gyóka, Basits Velimir, Bozsán Milos (Mihály) és Milyev Lázár tovarisovai lakosok ellen 100 frt tőke, ennek 1884. évi november hó 8. tól számított 8% kamatai és eddig összesen 95 frt 44 kr perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül- és le-foglalt 931 frtra becsült koci, ló, lószerszám és gabo-nából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 4315/p. 1886. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Tovarisován alperesek lakásán leendő eszközzésére 1887. évi február hó 15. napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérők becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Pasánkán, 1887. évi február hó 3-án.

Haba István,

kir. bir. végrehajtó.

144. szám.

kv. 1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai királyi járásbírósnak 35/1886. számú vég-zése által a tovarisovai I-ső önszegélyző egylet vég-rehajtató javára Milovánov Pávó tovarisovai lakós ellen 40 frt tőke, ennek 1885. évi október hó 25. től szá-mítandó 8% kamatai és eddig összesen 14 frt 28 kr. per-költség követelés erejéig elrendelt kielégítési vég-rehajtatás alkalmával bíróság felülfoglalt és 862 frt 50 kr-ra becsült gabona; ló, koci és hordókból álló in-góságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 35/1886. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Tovarisován alperes lakásán leendő eszközzésére 1887. évi febr-uár hó 15-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándéko-zók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérők becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1887. évi február hó 3. án.

Haba István,

kir. bir. végrehajtó.

403. szám.

1885.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai járásbírósnak 4546/p. 1885. sz. végzése által Fürst Mór német palánkai lakos végrehajtató javára Illin Próka tovarisovai lakós ellen 100 frt tőke, en-1884. évi szeptember hó 29. ik napjától számított 8% kamatai és eddig összesen 87 frt 04 kr. perköltsé-g követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehaj-tás alkalmával bíróság lefoglalt és 330 frtra becsült lo-vakból állóingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3903/p. 1886. számú kikül-dést rendelő végzése folytán, a helyszínén, vagyis Né-met-Palánka községhezánál leendő eszközzésére 1887. évi február hó 16-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingó-ságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a ér-telmében a legtöbbet ígérők becsáron alul is el-adatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szer-int lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1887. évi február hó 3-án.

Haba István,

kir. bir. végrehajtó.

Egy jó házból való és eddigi működéséről jó bizonyítványokkal rendelkező fiatal kereskedő-segéd, — ki a kézműáru szakban jártas és a magyar, német és szerb nyelveket bírja — azon-nal alkalmazást nyerhet üzletben.

Ajánlatok a bizonyítványokkal felszerelve alulírtokhoz intézendők.

Schumacher Jakab,

Hódságh (Bácsmegeye).

3—3

Szöllő-eladás.

Az apatini uton, a Ferenc-csa-torna közelében levő szőlő szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Husveth István.

3—1

48. szám.

1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tekintetes kir. járásbírósnak 5353. számú végzése által Maciez Gusztáv zombori lakos végrehaj-tató javára Rackov Mita ó sztapári lakos ellen 600 frt tőke, ennek 1886. évi november hó 6. ik napjától szá-mítandó 6% kamatai és eddig összesen 83 frt 48 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési vég-rehajtatás alkalmával bíróság lefoglalt és 1950 frtra becsült 4 ökör, 4 tehén, 5 ló, 25 métermáza buzából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 251/18-87. sz. kiküldést ren-delő végzés folytán a helyszínén, vagyis Ó Sztapár községhezánál leendő eszközzésére 1887. évi febr-uár hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árve-résen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérők becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1887. évi február hó 6-án.

Oláh János,

kir. bir. v. hajtó.